

הפורחת בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום חמישי י"ח תשרי תש"פ | דף היומי בבלי: מעילה ל.
דף היומי בהלכה: סימן תל"ז מסעיף ב' עד תחילת סימן תל"ח.
מוסר: שמירת הלשון - שער התבונה פרק ד' 'והנה לפי' עד סוף פרק ד'
קנין חכמה הלימוד השבועי: חובת הלבבות שער התשובה פ"א עד פ"ה.

העצה של האדמו"ר שהסעירה את עולם הרפואה | "הגעתי לרופא שלי באומן" | ברח משיעור הלכה וחזר... בתשובה | 1742

יהלומים מגדולי ישראל

כאשר רבינו ניצב על סף גיל המאה, ירדו גשמים בחול המועד של חג הסוכות והכל נכנסו ללון בבתיהם. אולם רבינו, שמיאן לבטל מצוות סוכה, ישב ספון בחדרו ושקד על תלמודו, כשמעת לעת הוא שואל את נכדו האם הגשמים חדלו מרדת והאם ניתן כבר לישון בסוכה

חג הסוכות ועמל התורה של מרן הגרי"ש אלישיב זיע"א

מפי זקנים

בחג הסוכות התנוססה על דפנות סוכתו של רבינו דמות דיוקן של הרבי הקדוש מאוסטרובצה. מלבד זאת נהג מרן לשבח עד מאד את כתבי תורתו של הרבי ולציין באוזני מקורביו עד כמה חושק הוא לעיין ולפלפל בהם. כאשר אחד ממקורביו הרהיב עוז ושאל כיצד נקשר מרן עד כדי כך לכתביו וחיידושו של הרבי, השיב רבינו, כי בימי בחורותיו נפטר הרבי מאוסטרובצה, והספדנים שציירו את דמותו תיארו עד כמה ייקר את הזמן והחשיבו כבעל ערך עליון, ועד כמה הקפיד שלא להשחית את רגעיו בשום פנים ואופן. הדברים ששמע בצעירותו נחרטו בתוכי ליבו הטהור של רבינו, ולימים עמד ותלה את דיוקן הרבי על דפנות סוכתו, כדי שדמותו הקדושה תעמוד לו כסימן וכציון דרך לייקור הזמן. מלבד זאת מטעם הכרת הטוב, נהג לעיין רבות בכתביו של הרבי מאוסטרובצה ולייקר את חיידושו תורתו.

מעולפת ספירים

בערב ראש השנה של שנת תשע"ב, עבר רבינו ניתוח סבך

"ופרוס עלינו סוכת שלומך"

באחת השנים כאשר רבינו ניצב על סף גיל המאה, ירדו גשמים בחול המועד של חג הסוכות. ומאחר שהלכה ידועה היא ש"מצטער פטור מן הסוכה", פנו הכל ללון בבתיהם. אולם רבינו, שמיאן לבטל מצות סוכה, ישב ספון בחדרו ושקד על תלמודו, כשמעת לעת הוא שואל את נכדו האם הגשמים חדלו מרדת והאם ניתן כבר לישון בסוכה. נכד רבנו, שנוכח כי סבו מתמהמה מלעלות על יצועו ולאגור כוחות בשעות המעטות הקצובות לו למנוחה, פנה אליו בתמיהה: "הלא על פי ההלכה יכול הסבא לישון בבית?!" "צודק הנך!" השיב רבינו, "אולם אף על פי כן רוצה אני, תכף כשייעצרו הגשמים, לשוב אל הסוכה!" בשעה שתיים בלילה, כאשר התפוגגו העבים והתבהרו השמים, בישר הנכד לסבו כי הגשמים פסקו מרדת. "עתה כבר הגיעה העת ללמוד!" פסק רבינו ומיד פנה לסוכה והוסיף להגות בתלמודו ללא הפוגה, כשקולו נישא בניגון ובנעימה עד שהגיע זמן תפילה של שחרית!

בעיניו, ועקב כך נבצר ממנו לרדת לתפילות ולעיין בספרים מפאת חולשתו ומאור עיניו שלקה.

רבינו שכב במיטתו כשראייתו מטושטשת, דואב וכואב מאי יכולתו לעיין בספריו. מבקריו שחשו בצערן, ביקשו לנחמו: "הרי הרב'ה בקיא בכל הש"ס עם פירושי הרש"י והתוספות, ויכול הוא ללמדו בעל פה!"

רבינו לא סתר את דבריהם אך מלמל בתוגה: "נצרך אני עתה לעיין בתשובות הריב"ש ולזאת אינני מסוגל!"

באשמורת הבוקר של ליל ראש השנה, התנגן קולו של רבינו בלימוד, כמנהגו מזה עשרות בשנים. נכדו, ססבר בתחילה כי הוא דולה את הדברים מתוך מעיין זכרונו הנובע, הופתע לראותו שוקד על ספר תשובות הריב"ש, כשאצבעו נעה בין השיטין שורה אחר שורה.

במשך שלוש שעות תמימות ניצל מרן את מאור עיניו, ששב לזמן מה, והגה בתורת רבנו הריב"ש עד שכוחותיו לא עמדו לו ונפל מתעלף מתוך עמל ודבקות בתורה.

היתה זו בחינה של "גם כי יזקין לא יסור ממנה" שהתגלמה בכל מהלך חייו של רבינו, כפי שביאר בפירושו למסכת אבות, שבלימוד התורה וקיום המצוות יש לאדם לפעול בכל העת באותו הרוח כבתחילה ואף להוסיף עוד ועוד, שלולא כן, לא רק שאינו נותר במקומו אלא נסוג לאחור.

כי הם חיינו

נין רבנו, הרב משה ישראלזון, מספר: באחת הפעמים בהן זכיתי לשהות במחיצת רבינו בשבת קודש, השתוממתי לראות את הסטנדר הגדול והכבד, שהיה מונח בתחילת הלילה במקומו הקבוע שבחדר בו ישנתי, ניצב בבוקר עם שחר בסמוך למקום מושבו של רבנו.

היה זה סטנדר רב ממדים וכבד משקל, שאף אני עצמי התקשיתי להעבירו ממקום למקום לאור יום, על אחת כמה וכמה בעת לילה חשוך. ועל כן לא יכולתי לתפוס כיצד החליף הסטנדר את מקומו בעצם ליל וכל זאת מבלי ששנתי הופרעה במאומה.

בסעודת שבת בבוקר פתר לי זקני את החידה. התברר, כי באמצע הלילה כבה אור הגנרטור, ועקב כך לא יכול היה רבינו לראות את תלמודו במעבה החשיכה. אך איש אשר כמוהו השקוע באהבת התורה ועמלה לא יתן לעלטה להפריעו מתלמודו. מרן לא חס על גופו השברירי ועל משא תשעים שנותיו ומיד פנה לחדרי, נטל בכוחותיו הדלים את הסטנדר כבד המידות, העמידו בסמוך לקיר ליד תאורת החירום, שהפיצה אור קלוש, והגה לאורה כשהוא ניצב על רגליו הישישות במשך כל הלילה. (מפי האישי).

וכל הלילה באור אש

באחד מלילות החורף חלחל הגשם לבית מרן. בשעה שתיים בלילה, עם תחילת סדר הלימוד הקבוע, קרסה מערכת החשמל ויצאה מכלל פעולה, כשהבית כולו מתכסה בעלטה. רבינו, שביקש

להתחיל בלימודו, פנה לנכדו וביקש ממנו להכין בעבורו נר כדי שיוכל ללמוד לאורו.

הנכד נטל כלי, מזג לתוכו שמן והתקין מספר פתילות. לאחר שהדליק את האש, העמיד את כלי השמן על גבי סיר הפוך כדי שהאור הזעיר יתפשט סביב.

במשך כשעה ומחצה, יש רבינו רכון על הגמרא והגה בה בשקיקה לאור הפתילות המרצד, כשכל הווייתו נתונה לסוגיא שלפניו. בשעה ארבע לפנות בוקר, כאשר כלה השמן מן הכלי, פנה רבינו לנכדו וביקשו להתקין את הנר המאולתר בשנית. אולם הנכד, שחשש כי מאור עיניו של מרן עלול להינזק כתוצאה מהלימוד המייגע לאור השמן העמום, פנה לסבו בהצעה, שיפנה לישון עכשיו וישלים את סדר לימודו למחרת.

מרן נרתע מעצם הרעיון לעלות על משכבו בעיצומו של סדר הלימוד הקבוע, ברם נכדו טען כי הוא מופקד על בריאותו ואינו יכול להדליק את הפתילות בשנית משום שהדבר עלול להזיק לראייה.

רבינו שמע את דברי נכדו ואמר: "אכן אתה צודק! כשיש גמרא לומדים עם גמרא, וכשאין גמרא לומדים בלי גמרא!" ומיד המשיך בלימודו, כשהוא דולה את תיבות הגמרא מתוך מעיין זכרונו העצום. במשך שעות ארוכות ישב רבינו ולמד, כשהוא מצטט את כל השקלא וטריא של הסוגיא מילה במילה, כמי שקורא מספר פתוח כנגד עיניו.

כאשר מסכת שבת נלמדה במהלך השיעור היומי, שינה רבינו את סוגיית "לא יקרא לאור הנר שמא יטה". בעוד רבינו מבאר את דברי הגמרא, הפטיר אחד המשתתפים: "ומה הפשט שמא יטה, הרי הוא יושב ולומד כשהוא עוטה קפוטה וחבוש בשטריימל, כיצד הוא יכול לשכוח את השבת ולהטות את הנר?"

"מה לא מובן?" קרא רבינו, "יהודי יושב בליל שבת ולומד תוספות, כשלפתע האור נחלש והוא אינו יכול להמשיך לקרוא. וכי הוא מסוגל להפסיק מלימודו?! הרי וודאי שהוא יטה!"

בהיותו כבן שמונים שנה חווה רבינו התקף לב ואושפז בבית החולים במחלקת טיפול נמרץ. בלילה הראשון לשהותו בבית החולים, בעוד גופו תשוש ודווי משבץ הלב שעבר עליו, הוא התיישב על מיטתו והחל ללמוד כהרגלו, כשקולו מתרונן ומוחו וליבו שקועים בלב הסוגיא שבמסכת ברכות.

בלב ים הסבל והמכאובים התנגן קול הלימוד המתוק והזר לאוזניהן של אחיות בית החולים, שנעמדו דומם מול מיטתו של הרב הישיש, שעל אף מכאוביו וייסוריו ממשיך לשקוד על תורתו ותלמודו.

"כבוד הרב!" פנו האחיות בהיסוס כחוששות להפר את קדושת הרגעים הנעלים, "חולה לאחר התקף לב, מחויב לשכב במנוחה ולהימנע מכל מאמץ!"

רבינו התיק עיניו בצער מן הכרך שבידו ושאל בהתנצלות מה: "האם קול הלימוד מפריע לאי מי מהחולים?!" "לא!" שבו האחיות והסבירו, "קול הלימוד אינו מפריע לאיש,

ידיו הנעות בתנועות לימוד מעידות כאלף עדים, כי הוא ער וחושב בלימודו. עם בוקר אזרתי אומץ ושאלתי האם הוא מסוגל לחשוב בלימוד גם בזמן שכזה, כשהוא כה חלש וגופו נטול כוחות. "כל עוד אני ישן אני חושב בלימוד!" נשמעה התשובה. "כדי לחשוב בלימוד כל העת צריך האדם שמשנתו תהיה סדורה לפניו", הוספתי לשאול, "ומה יעשה אפוא אדם שאין משנתו סדורה תמיד?"

רבינו שמע את שאלתי והשיב בזו הלשון: "אדם שלא יכול לחשוב בלימוד כל הזמן הוא באמת נבעך!" כאשר העליתי את המעשה בפני רבי חיים קנייבסקי, הוא הפנה אלי את פניו ואמר בארשת פליאה: "אלא על מה יש לחשוב, אויף איי מיט ציבעלע?!!" (מאכל ביצים עם בצל..)

(מתוך הספר 'עמודו של עולם')

אך הרב עצמו מחויב לשכב במנוחה מוחלטת ולהימנע מכל מאמץ!"

רבינו שב וביירר כי קולו אינו מסב אי נוחות לאיש, וכאשר נוכח לראות כי כן הדבר, שב לתלמודו כעלם צעיר, ביתר שאת וביתר עוז, כשקולו הזך מרחף בחלל המחלקה ומפליא את כל שומעיו.

ובתורתו יהגה יומם ולילה

נכד רבינו, הרב ליפא ישראלזון, מספר: בחודש אלול תשס"ג, מספר ימים לאחר הניתוח הנודע שעבר מרן בליבו, הוא היה חלוש ביותר והתקשה בתנועה. באחד מלילות חמישי, כאשר שהיתי לצדו בתורנות בבית החולים, ביקש רבנו שאשתדל לפעול שישחררו אותו מבית החולים, מאחר שאינו מצליח להירדם עקב הרעש האור הדולק בקביעות. במהלך הלילה ראיתי את רבינו שוכב בעיניים עצומות, בעוד

וקרבנו מלכנו לעבודתך

דן, שהיה בחור משופשף וכישרוני, לא ויתר והחל לצעוק על מגיד השיעור: "אני עושה הכל בשבת, ואתה מדבר אתי על כך שאסור לי להניח את המעיל על הרדיאטור?! זה לא נראה לך מגוחך?!...!"

שני סיפורים מדהימים על יהודים שהתקרבו לכור מחצבתם בזכות לימוד ההלכה

למעשה בהלכות שבת: אם נכנסים הביתה ביום גשום עם מעיל רטוב ומניחים אותו על הרדיאטור הדלוק כדי שיחמם אותו ויגרום לו להתייבש מהגשם, המניח עובר על איסור מכבס, ולכן ראוי שלא לעשות זאת.

אותו סטודנט, דן, שמע את ההלכה, קם והחליט לצאת מן השיעור. מגיד השיעור שהבחין בכך ביקש לשאול אותו מה גרם לו דווקא עתה לצאת מהשיעור, ודן, שהיה בחור משופשף וכישרוני לא ויתר ולעיני כולם החל לצעוק: "אני נוסע בשבת, וכותב ועושה הכל בשבת, ואתה מדבר אתי עכשיו על כך שאסור לי להניח את המעיל על הרדיאטור?! וכי לא נראה לך הדבר מגוחך, שאני עושה הכל בשבת ובדיוק על כזה דבר פעוט אתה מבקש שלא לעשותו בגלל השבת?! כנראה שהשיעורים הללו אינם מתאימים לי ולכן החלטתי לקום ולצאת מכאן!"

מיותר לומר שהיו כאלו שמחאו לו כף, והמגיד שיעור הרגיש שזו שעתו להחליט אם לוותר לו או לנסות ולענות לו דבר מה כדי להציל את כבודו האבוד מחמת השאלה המתריסה.

ואז ניגש אליו המגיד שיעור בבקשה קטנה: "אני מבקש ממך לרגע לשוב למקומך, ואני רוצה בכל זאת להסביר לך דבר מה". וכך אמר לו: "יש לי שאלה אליך, מדוע אתה אכן נוסע בשבת?" והוא משיב לו: "כי אני חייב לנסוע מהבית ללימודים וחייב להגיע

רכז לימוד 'הדף היומי בהלכה' בצרפת הרב נפתלי לוי שליט"א, מפתיע אותנו עם סיפור מעניין, המוכיח יותר מכל עד כמה כוחו של לימוד ההלכה ליצור קירוב אף במקומות שהדרכים המקובלות לא הצליחו דיין.

המדובר באחת האוניברסיטאות הנודעות בפריז שבה ישנם יהודים רבים שבאים ללמוד לימודי רפואה מתקדמים, כשהם יוצאים לאחר שנות לימוד פוריים כרופאים מומחים שנעשים מבוקשים בבתי הרפואה בעולם כולו. כזה היה דן אוריז הי"ו, שכיחודי צרפתי הגיע ללמוד לימודי רפואה בקמפוס המבוקש בפריז, ובשנים אינטנסיביות למד והשתלם במקצוע.

יום אחד הציע לו חבר לבוא לשמוע בערב שיעור מעניין בדף היומי בהלכה. הוא אמר לו שלא מטיפים שם לדת ולחזרה בתשובה דווקא, אלא מלמדים את ההלכות שיהודים חיים על פיהם בכל הדורות, והשיעור מעניין ומרתק כאחד.

כעבור תקופה קצרה, מספר לנו הרב לוי, מספר לו המגיד שיעור המקומי סיפור מופלא שמראה בעליל כמה בכוח ההלכה לקרב יהודים לאבינו שבשמים.

באותה עת, במסגרת לימודי המשנה ברורה לימד המגיד שיעור הלכות ליבון, ובין היתר פירט הלכות שונות הנוגעות לחיי המעשה. השיעור עסק באחד הנושאים העולים מלימוד ההלכה

נעשו כדי שלא להכעיס את הבורא, וכך לאט לאט ראו כי עוד הלכה יכולה להכעיס וכו' וקיבלו על עצמם עוד הלכה ועוד הלכה, עד שהגיעו לשמירת תורה ומצוות מוחלטת. והכל הודות ללימוד ההלכה שבו החלו במסגרת הדף היומי ודרכו זכו להתקרב לבוראם.

ולסיום, סיפור של אחד מראשי 'הדף היומי בהלכה' באירופה, הג"ר בנימין עקשטיין שליט"א דומ"צ לונדון וי"ר 'דרשו' אירופה, המספר על נהג מונית יהודי שהיה רגיל לקחת את מגיד השיעור לשיעור ההלכה, וראה שתוך כדי נסיעה כל העת הוא לומד וכותב לעצמו. שאל אותו למעשיו, והוא הסביר שהוא מוסר שיעורים בהלכה, והעיקר הוא לדעת את היוצא מכל הלכה למעשה, כי זוהי מטרת הלימוד כפי שהנחיל לנו מרן ה'חפץ חיים' זיע"א, ולכן חשוב לו בדקות שלפני מסירת השיעור לסכם בכתב את ההלכות היוצאות מלימוד הדף היומי למען יהיו הדברים ברורים היטב. הנהגה, שהיה אף הוא יהודי אך רחוק מחיי תורה ומצוות, ביקש ממנו עם הימים לשמוע אף הוא את ההלכות שהרב כותב מדי יום ביומו במסגרת ההלכה, וכך הרב מגיד השיעור הרוויח שהוא מסכם זאת היטב בהטעמה לנהג המונית ואף לו מועיל הדבר לשינון וחזרה שיוכל לומר זאת לאחר מכן היטב ובבהירות לקהל שומעיו.

ואכן לא עברו הימים, והנהגה ששמע דבר יום ביומו הלכות בהירות בכל מקצועות ההלכה, התקרב אף הוא לעולם היהדות וביקש לפתע לשמור על אותן הלכות. הוא החל בשמירת הלכות מסוימות חשובות שאותן מסר לו מגיד השיעור כדבר ראשון ונחוץ, וכך התקדם עוד ועוד עד שהפך לשומר תורה ומצוות שהתקרב דרך ההלכה לעולמה של תורה.

(הרב ר' וילמן, 'קירבתנו' - מוסף יתד נאמן סוכות תשע"ז)

אף לבית החולים בו אני עושה את הסטאז', ולכן אין לי ברירה ואני חייב לנסוע בשבת."

המשיך המגיד שיעור לשואלו: "ולמה אתה כותב בשבת למרות שהדבר אסור ליהודי הנוהג על פי ההלכה?" והוא משיב: "כי אני חייב לכתוב מה שקורה, אלו דברים שאם לא אכתוב לא אזכור כלל".

ואז פונה אליו המגיד שיעור בשאלתו הנוקבת: "ולשים את המעיל על הרדיאטור אתה חייב? אם אומר לך, שכשאתה לא עושה זאת, ובמקום להניחו על הרדיאטור תניח על הכיסא או על הקולב בארון, אתה מכבד את הקב"ה שחושק בכך שנקיים מצוותיו - יהיה אכפת לך לעשות זאת?" והוא משיב בגילוי לב: "אכן לא אכפת לי, כי באמת אין לי עניין דווקא להניחו על הרדיאטור, ואם הדבר יכבד במשהו את הבורא אני מוכן להניחו במקום אחר".

פונה אליו המגיד שיעור: "אם כך אני מבקש ממך בקשה אחת: אם בין כה אינך מוכרח לעשות זאת, אל תעשה זאת, למען כבודו יתברך. כי את זה אתה לא חייב לעשות, אז תעשה ותנהג במקרה זה בהתאם להלכה".

ואכן הבחור קיבל זאת על עצמו, כשהוא אומר בפני הנוכחים: "אני נוסע וכותב רגיל בשבת, אבל לא שם את המעיל על הרדיאטור... וזכה לתשואות רבות מכל הנוכחים.

לאחר מכן סיכם המגיד שיעור באומרו, שאם כך הם פני הדברים, הוא רוצה להגיע עמו לסיכום, שכל דבר שאינו מוכרח לעשותו בשבת שלא על פי ההלכה - הוא אינו עושה זאת בשבת. ובכדי לדעת מה מוכרחים ועל מה ניתן לוותר, עלינו ללמוד כאן את ההלכות בקביעות, עד שנדע הכל ונוכל להחליט מה נחוץ ומה פחות נחוץ, ולכן עליו להישאר בשיעורים.

סופו של הסיפור: כיום דן נשוי לרופאה, אף היא סטודנטית ממוצא רוסי שלא ידעה כלל מהי שבת, והם מנהלים יחדיו בית שכולו על פי התורה וההלכה. והכל התחיל מדברים, שכהגדרתם,

הסיפור היומי

כששמע הרבי את התבטאותו המזלזלת של מקורבו על יהודים העורכים שמחת בית השואבה כפי הבנתם, החוויר וגער בו בחוזקה, ומיד ציווה לעצור את הרכב. הוא רוצה להכנס לשם ולרקוד עמם...

מעשה שאירע עם האדמו"ר מטאלנא זצ"ל

שואבים רוח הקודש, אלא מסתם אנשים, והרעש והמהומה נוסח הניגונים צרם לכל אוזן. היה הדבר נשמע כמסיבה פרועה של ארצי פרחי ולא של מסיבת קודש של שמחת בית השואבה. אחד מיושבי המכונת העיר על כך ואמר מילים של גנאי על

סיפר הרב א' ד', משמשו של הרבי מטאלנא זצ"ל. באחד מימי חול המועד סוכות כשחזרנו עם הרבי לשכונתו, שכונת בית וגן, אחרי תפילה בכותל המערבי, עברנו ליד מקום מסוים שערכו שם שמחת בית השואבה, לא מאלו הנערכות ע"י גדולי ישראל שממש

שהוציא לעז על עם ישראל, וכהרבי מברדיטשוב ז"ע בשעתו, ירד מן הרכב ונכנס לאותו מקום, אשר הרוקדים והזמרים השתאו והתפלאו מה למלאך בינינו וכה חרדו לקראתו, והרבי לא זז משם מהר, רקד ורקד על אף חולשתו והאריך שם יותר ממחצית השעה לרקד ולפזז בין יהודים טובים.

כבוד גדול לא נחלנו מזה, אבל כבוד שמים התרבה, וראינו מה זה צדיק אמיתי החרד לדבר סרה בבני ישראל וכיצד מסנגר עליהם ומשתתף עמם בשמחתם.

(אמרתך חייתני)

מסיבה זו. ברגע ששמע הרבי ז"ע את דבריו של בן ביתו בגנות אנשים יהודים העורכים לדעתם שמחת בית השואבה, החוויר ממש וגער בחוזקה באותו מקורב ואמר לו בקפידה גדולה שמבקש ממנו לרדת מן המכונת ולא להכנס לביתו תקופה. כיצד יכולים לדבר סרה בבני ישראל היקרים מפז ומפנינים? וישר ציווה לנו לעצור את הרכב, הוא רוצה להכנס לשם לרקוד עמם להוכיח שהם טובים, ולא כדברי אותו בן בית שכך אמר עליהם.

ניסינו לשדלו שלא צריך לרדת לשם. אנשים קטנים אנו ודאגנו לכבודו של רבנו, אבל הרבי שראשו בשמים לא חס על כבודו, רק כבוד שמים במחשבותיו, והוא צריך עכשיו לכפר על דברי בן ביתו

יומא דהילולא

למחרת בבוקר כבר לא יכולתי להתאפק, ושאלתי אותו בנימוס: מה עושה כבודו באומן? "אני?" הוא עונה לי, "באתי לרופא שלי"... פתחתי זוג עיניים בפליאה: מה הכוונה?? וכך הוא סיפר...

ליומא דהילולא של הרה"ק רבי נחמן מברסלב ז"ע - י"ח בתשרי

פגשתי את אשתי, שהיתה אז ל"ע נוכריה. באותה תקופה הדבר לא הפריע לי כלל. החלטנו כי איש באמונתו יחיה ולא נתערב זה לזה בעניינים של אמונה ודת.

"שנים חולפות, נולדה לנו בת, שאמנם מקשה על הטיולים אך בכל זאת שגרת החיים ממשיכה. טיולים ובילויים. באחד ממסעותיי פגשתי קבוצה שסחבה אותי לאומן. אמנם השם 'אומן' לא אמר לי כלום, אך מה איכפת לי, העיקר להיות בעוד מקום בעולם.

"לאומן הגעתי בערב ר"ה, נכנסתי לציון הקדוש. הייתי בהלם למראה עיניי. אנשים רבים בוכים, צועקים, מתנענעים, פורשים ידיהם אל על. מעולם לא ראיתי דבר כזה. שאלתי את אחד האנשים לפרש המחזה והלה הסביר לי על רבי נחמן מברסלב, על הבטחתו לאלו שיבואו להתפלל על ציונו.

"נסחפתי, נשמתי התעוררה. היא משתוקקת, מבקשת, מחפשת. הרגשתי כי יש כאן איזושהי אמת. לא הייתי מסוגל להתאפק, והשתטחתי על הציון ובכיתי כפי שלא בכיתי מעולם. לפתע קמתי וזעקתי: רבי נחמן, אני מבטיח שאם אתרפא ממחלתי ולא אצטרך לקחת תרופות יותר, אני אשמור שבת!

"חזרתי הביתה ולא סיפרתי לאיש דבר, קיבלתי החלטה אמיצה על דעת עצמי להפסיק לקחת את התרופות. לאחר שבוע ללא תרופות ביצעתי בדיקות, ובלב מלא חששות אני מקבל את התוצאות: 'הכל תקין', ענה הרופא בקופת חולים, 'אין לך שום מחלה'.

"קיימתי את הבטחתי והתחלתי לשמור שבת. אולם כאשר

העיר אומן, ליל ר"ה. תפילת ערבית החגיגית זה עתה הסתיימה, הציבור נוהר אל עבר חדר האוכל, כל אחד תופס את מקומו, המקום בו יסעד את כל סעודות החג. גם אני התיישבתי לי במקום פנוי כלשהו. לידי, שמתי לב, יושב יהודי לא מוכר מבני עדות המזרח, ארשת פניו ענתה בו כי הוא מבני עליה, אברך בן תורה, מאלה שמעדיפים לשבת בשיבה ולא לבלות את זמנם בנסיעות, אפילו לא לקברי צדיקים.

למחרת בסעודת הבוקר כבר לא יכולתי להתאפק ושאלתי אותו בנימוס: מה עושה כבודו באומן? - "אני?" הוא עונה לי, "באתי לרופא שלי"...

מה הכוונה? פתחתי זוג עיניים. וכך הוא סיפר:

"שמי יואב. הכל החל כאשר תקופה ארוכה חשתי ברע. לאחר בדיקות נשלחתי לפרופ' סלמון. חששתי מאד ממה שאני עלול לשמוע מפי הרופא. והנה נקראתי בשמי. נכנסתי בחששות מרובים, הרופא בדק את תיקי, שאל מספר שאלות ולאחר דקות ארוכות פנה אליי ואמר: 'בעייתך היא חשוכת מרפא, ואין סיכוי להחלים ממנה, אך אם תקפיד ליטול בכל יום את התרופות שארשום לך- ישנו סיכוי כי תוכל להאריך ימים גם כך'.

"אי אפשר לתאר ולשער את הרגשתי. עולמי חרב עליי בשומעי בשורות אלו. מעתה אני אדם חולה שחיי תלויים מנגד אם אשכח לבלוע תרופות ואפילו למשך יום אחד בלבד.

"אט-אט אני מתאושש, משתדל למלא את חיי בתוכן, פיציתי את עצמי בבילויים. הפכתי לבלין והחלתי לטייל סביב העולם. באחד מטיילי הגעתי לאפריקה וביליתי שם תקופה ארוכה, שם

”באחד הבקרים לאחר ששבת, שמתי לב כי אשתי נוטלת את ידיה של בתי בת ה-6... מדוע את עושה זאת? שאלתי, והיא הסבירה לי, כי במשך התקופה האחרונה היא עוקבת אחריי, וכאשר ראתה את נועם דרכי החליטה ללמוד יהדות והיא הצטרפה לסמינר - וזה אחד הדברים שהיא למדה שם, וכעת היא שוקלת ברצינות את עניין הגיור. כיום אני חי ב”ה עם אשתי, שהתגיירה, ולומד באחת הישיבות הקדושות במרכז הארץ.

”כעת אתה מבין מה אני עושה כאן?”... שואל-קובע האברך שלצידי.

(גיליון פניני הצדיקים האזינו תש”פ)

הניצוץ מתעורר - אני לא מסתפק בכך. כאשר אשתי מבחינה בשינוי, אני מעדכן אותה במה שקורה ומנסה להשפיע עליה ללכת בעקבותיי, אך היא מזכירה לי את ההסכם בינינו: 'אינני מתערבת לך בענייניך ואתה אל תתערב בענייניי'. אינני יודע כיצד להתנהג, האם עליי להתגרש או לא? ומה בקשר לבתי?

”בצר לי פניתי למספר רבנים ושטחתי בפניהם את מצוקתי, אך פתרון לא קיבלתי. לפתע צץ בראשי רעיון: אם באומן נושעת בפעם הראשונה, אסע לשם לבקש ישועה נוספת. מיד קמתי ונסעתי לאומן, הגעתי לציון והשתטחתי על הקבר, כאשר הודיתי לרבי על שריפא אותי ממחלתי וביקשתי את עזרתו בעניין אשתי ובתי.

יומא דהילולא

המשרתת המבוהלת רצה מיד לרופאים, אך הם נלאו למצוא את חוד המחט, ואף שבימים ההם כבר החלו להשתמש בצילומי רנטגן, בכל זאת לא עזר מאומה. ברוב צרתה החליטה להתייצב לפני רבנו...

ליומא דהילולא של הרה"ק בעל 'קדושת אהרן' מסאדיגורה זי"ע - י"ט בתשרי

ברוב צרתה החליטה המשרתת להתייצב לפני רבנו, אולי ימצא לה מזור. כשבאה לרבנו אמר לה, שייקחו את אבן המגנט השואבת החזקה ביותר שיש להשיג, וברגע שתרגיש דקירה במקום כל שהוא - תניח מיד את אבן המגנט על אותו מקום, וכך תלך לרופא מיד כדי שיוציא לה את קצה המחט.

וכך הווי, מיד כשהרגישה דקירה הניחה באותו מקום את האבן כדי שלא ימשיך החוד להתרוצץ בידה, וכך באה אל הרופא, ואכן הרופא הצליח להוציא את קצה המחט מידה.

מעשה זה עורר אז רעש גדול בעולם הרפואה, ורבנו התפרסם אז בין הרופאים הגדולים בתור 'וונדער רבינר' - הרבי המופלא. והרופאים החליטו לאמץ את השיטה הזאת ולהשתמש בה כשיקרו מקרים שכאלה.

והוסיף רבנו לבאר לאחר מעשה זה, שאבן המגנט הוא משל לכנסת ישראל שצריכה להימשך להקב"ה כמו מגנט, וזהו הפירוש "משכני אחרך נרוצה".

(מתוך מאמרו של הרב יוסף מאיר האס ב'המבשר תורני' סוכות תשע"ג)

סיפר כ"ק האדמו"ר מסאדיגורה זצ"ל בעל 'עקבי אבירים':

בבית זקני הק' [ה'קדושת אהרן'] זי"ע הייתה משרתת, שבין כל צרכי הבית הייתה בין השאר גם תופרת הבית. היא הייתה בין השאר גם תופרת בגדים ומלבושים עבור רבנו ובני ביתו. ונוהג התופרות היה אז, שבשעת התפירה היו לובשות על האצבע 'אצבעון' ממתכת לבל ידקרו מהמחט בשעת העבודה.

פעם אחת הייתה המחט נעוצה בתוך הכרית המיוחדת לכך, וכשרצתה המשרתת להוציאה - נשברה המחט והקצה החד ננעץ בחזקה לתוך אצבעה, עד שהגיע לוורזי הדם המרכזיים. מפאת קוטן החוד הוא עבר עם זרם הדם לאזורים שונים בידה, ובכל פעם הרגישה דקירות נוראות במקום אחר. פעם באצבעות, פעם בזרוע, ופעם בכף היד וחוזר חלילה.

המשרתת המבוהלת רצה מיד לרופאים, אך ללא הועיל. הרופאים נלאו למצוא את חוד המחט, ואף שבימים ההם כבר החלו להשתמש בצילומי הרנטגן, בכל זאת לא עזר מאומה.

להתקשר לתורה

מסביב לשעון

24 שעות ביממה

מאת הרבנים הגאונים שליטי"א

הרב **מאיר שפרכר שליטי"א**
הדף היומי בבלי • עברית
שלוחה 2/2

הרב **אליהו אורנשטיין שליטי"א**
הדף היומי בבלי • עברית
שלוחה 2/1

חדש
הרב **אפרים סגל שליטי"א**
הדף היומי בבלי • אידיש
שלוחה 2/3

הרב **אריה זילברשטיין שליטי"א**
הדף היומי בהלכה • עברית
שלוחה 1

הרב **יוסף ברגר שליטי"א**
ווארט עם סיפור בראי הפרשה
שלוחה 7

הרב **מרדכי שלמה פריינד שליטי"א**
הדף היומי בהלכה • אידיש
שלוחה 1/3/1

הרב **אברהם פוקס שליטי"א**
הפוח בכל יום - המייל היומי של דרשו
שלוחה 3

הר" **שלום יכנס ואברהם פוקס שליטי"א**
לקראת שבת מלכתא
סיפורים ופנינים מפרשת השבוע
שלוחה 7

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

חייגו: *4992 או 077-2222-666

השוכר בית בי"ד בניסן - האם הבית בחזקת בדוק מחמץ?

זאת, יתכן שהבית בחזקת בדוק, מאחר ויש להניח שהמשכיר קיים את תקנת חכמים ובדקו; ולכן, במקרה כזה, יבטל השוכר את החמץ, ובכך יקיים את מצות הביעור מדאורייתא, ואזי חיוב הבדיקה הוא רק מדרבנן, וממילא ניתן להקל מספק, ולהחשיב את הבית כבדוק; ודי אפוא בביטול בלבד.

[שו"ע תלו, ב, משנ"ב ז רט, וביה"ל ד"ה ומבטלו]

השוכר בית לפסח לאחר כניסת ליל י"ד בניסן - אם שכר את הבית בשעה שהמשכיר טרם היה יכול להספיק לבדוקו, או שיש לשער שהמשכיר לא בדקו, וכגון שאינו נמצא בקרבת מקום לבית השוכר, או שהוא אינו שומר מצוות - חובה על השוכר לבדוק את הבית מחמץ, ולבטלו.

ואם שכר את הבית בשעה שהמשכיר היה עשוי להספיק לבדוקו - עליו לברר אם הבית נבדק; ואם אין באפשרותו לברר

משכיר שאמר לשוכר שהבית בדוק מחמץ והתברר שאין זה נכון - האם השכירות בטלה?

כי השכירות תחול אף במקרה שיתברר כי עליו לבדוק את הבית. ואף אם כעת, כשהתגלה כי הבית בלתי בדוק, טוען השוכר כי אינו מעונין בשכירות שכזו - אנו מניחים כי רצונו בביטולה נובע מסיבה אחרת, שאינה קשורה בבדיקת הבית מחמץ, והיא אינה בטלה.

[שו"ע תלו, ג, משנ"ב יא-יב, ושעה"צ יד]

השוכר בית לפסח, ובשעה ששכר את הבית אמר לו המשכיר שהבית בדוק מחמץ כדון, ולאחר מכן התברר שאין זה נכון - השכירות נותרת בעינה, ואין זה 'מקח טעות'. ואם המשכיר נמצא בעיר ויכול לבדוק את הבית, חובה עליו לבדוק, וכופים אותו לכך. ואם המשכיר אינו בקרבת מקום, או שאינו יכול לבדוק, חובה על השוכר לבדוק; ולמרות שהשוכר מתחייב בבדיקה, אין השכירות נחשבת למקח טעות, כיון שאנו מניחים שדעתו היתה

שוכר ששילם כסף עבור בדיקת חמץ - האם מקבל החזר מהמשכיר?

ובמקרה שהשוכר הציב מראש את נושא הבדיקה כתנאי, דהיינו שאמר למשכיר כי השכירות היא על מנת שהבית בדוק - יש אומרים שהשכירות נחשבת ל'מקח טעות' והיא בטלה; ויש אומרים שאף באופן זה אנו מניחים כי היות ומדובר במצוה אין השוכר מקפיד כל כך על קיום התנאי, והשכירות קיימת.

[שו"ע תלו, ג, משנ"ב יג-טו, וביה"ל ד"ה ויש; וראה ערוה"ש חו"מ כה, ג]

בהמשך לאמור: אף במקרה שבו השוכר נאלץ לשלם כסף עבור הבדיקה, השכירות אינה בטלה. ולדעת השולחן ערוך, אין המשכיר צריך לשלם לשוכר את הוצאות הבדיקה; ולדעת הרמ"א, עליו לשלמן. ולהלכה - אף אם הם מבני אשכנז, הנוהגים כדעת הרמ"א, לא ניתן לחייב את המשכיר לשלם, כיון שיש באפשרותו לטעון 'קים לי' כדעת השולחן ערוך שאינני צריך לשלם.

* השוכר בית מחבירו בי"ג בניסן, ולפני כניסת ליל י"ד בניסן כבר נמסר המפתח לידו, וכן כבר נעשה אחד ממעשי הקנין המועילים לשכירות קרקע - חובת 'בדיקת חמץ' מוטלת על השוכר. אך אם בכניסת ליל י"ד המפתח אינו ביד השוכר - חובת הבדיקה מוטלת על המשכיר. ואם בכניסת ליל י"ד המפתח נמצא ביד השוכר, אך טרם נעשה מעשה קנין לשכירות - נחלקו הפוסקים על מי מוטלת חובת הבדיקה, ויש אומרים שצריך להחמיר כשתי הדעות.

* חדרי פנימייה בישיבה - מוטל על הבחורים הדרים בהם לבדוקם בליל י"ד, בברכה. ויש אומרים שלא יברכו. ויש אומרים שאם הם דרים בחדרם בפסח, יברכו; ואם לאו, לא יברכו.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

באיזה מקרה משתנה ה'תחום' של חפץ אחד מ'יום טוב ראשון' ל'יום טוב שני'?

- אסור במשך כל השבת לטלטלו לשטח שאינו כלול בתחום של שניהם.

ובחוץ לארץ, חפץ המושכר או מושאל לאדם אחד ל'יום טוב ראשון', ולאחר ל'יום טוב שני' - רשאי כל אחד לטלטל בשבת בתחום שלו, גם אם תחומו של האחר שונה; ובלבד שבזמן 'בין השמשות' שבין שני הימים יהיה החפץ בתוך תחומו של זה שמשתמש בו ביום טוב שני.

[שו"ע שצו, ד, ח רט, משנ"ב כ-כב, ושעה"צ טז-יז]

בנוסף על איסור 'תחומין' לאדם עצמו, אסור גם להוציא כל חפץ שברשותו, בין אם הוא שייך לו, ובין אם הוא מושכר או מושאל לו, אל מחוץ לתחומו של האדם.

וחפץ השייך בשותפות למספר אנשים, או שמספר אנשים שכרוהו או שאלוהו בשותפות - מותר לטלטלו בשבת רק בשטח הכלול בתחומם של כל השותפים.

ואף אם שכרוהו או שאלוהו על דעת שאחד מהם ישתמש בו בליל שבת בלבד, והשני ישתמש בו ביום השבת בלבד, וכדומה

הלוח היומי

י"ח בתשרי | רבי נחמן ב"ר שמחה מברסלב זצ"ל, בעל ליקוטי מוהר"ן, ליקוטי הלכות, ספר הגנוז ועוד

י"ח בתשרי - ג' דחזה"מ

יארצייט:

שע"ח: רבי משולם פייבוש ב"ר ישראל שמואל זצ"ל, אב"ד קראקא.

תקט"ו: רבי יצחק ב"ר חנוך העניך הלוי פרנקל זצ"ל אב"ד פארדין.

תקס"ב: רבי משולם ב"ר שמשון איגרא זצ"ל, רבה של טיסמניץ. בעל שו"ת רבינו משולם איגרא, חידושי ועומק הלכות ועוד.

תקע"א: רבי נחמן ב"ר שמחה מברסלב זצ"ל, בעל ליקוטי מוהר"ן, ליקוטי הלכות, ספר הגנוז ועוד.

תרנ"ח: רבי משה ב"ר מרדכי דוד אונגר זצ"ל אדמו"ר מצאנז.

תרע"ו: רבי נפתלי ב"ר יהודה זצ"ל אדמו"ר ממעליץ ובעל קדושת נפתלי.

תש"ג: רבי אלחנן חנה ב"ר מנחם מנדל הלברשטאם זצ"ל הי"ד, אדמו"ר מקולושיץ בעל בין השמשות, תורת מקוה, נהר פרת ודברי חנה.

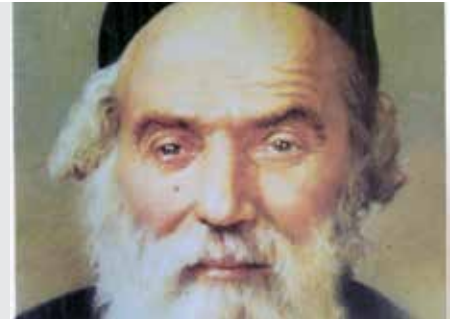
תשל"ד: רבי יהודה ב"ר חיים מרדכי יעקב גוטליב זצ"ל, בעל יגל יהודה.

תשמ"א: רבי יונה ב"ר משה מרצבך זצ"ל, בעל עלה יונה, אב"ד דרמשטט ור"י קול תורה.

תשמ"א: רבי בן ציון ב"ר יוסף אהרן במברגר זצ"ל, משגיח בישיבת פוניבז' ובעל שערי ציון (ע"ש הוקם ארגון החסד 'עזר מציון')

תשס"ג: רבי ישעיה ב"ר דוד צבי שנייבלג זצ"ל, אב"ד בני ראם ובעל נצח ישעיה.

האם חייבים לזכור את מעשה מרים כל יום? כל שנה? או רק כאשר רוצים לדבר לשון הרע

הצטרפו אלינו ללימוד היומי ב'חפץ חיים'

חובת השמירה (פ"ג) כתב, ששמע מפי קדשו של הגאון רבי בצלאל הכהן מוילנא, שבלימוד הלכות לשון הרע מקיים מצות עשה של 'זכור את אשר עשה ה' אלוקיך למרים'. וכן משמעות הר"ש משאנץ (ספרא פרשת בחוקותי) שכתב שמקיים זכירת מעשה מרים ע"י לימוד הלכות נגעים. אכן, בשו"ת אגרות משה כתב, שלא יוצא מצות זכירת מעשה מרים ע"י לימוד הלכות לשון הרע, כי בזה אינו מזכיר מה שנעשה למרים, אלא רק את האיסור שבדבר.

ג. בגדר זמן חיוב זה - האם הוא בכל יום, או רק כשרצונו לדבר לשון הרע? במנחת חינוך (סוף הספר מצוה ז למצות עשה לרמב"ן) כתב, שנראה שהחיוב הוא בכל פעם שרוצה לדבר לשון הרע, שאז חל עליו חיוב זה של זכירת מעשה מרים, ואם דיבר ביטל העשה. וכן משמעות דברי הח"ח בפתחה לספרו זכור למרים. ובספר חרדים (פי"ב סעיף כג) כתב, שהמצוה היא לזכור זאת כל יום. וכן כתבו פוסקים נוספים. ויש דעות (מג"א ועוד) שהמצוה היא בזכירה פעם אחת בשנה, וראה עוד בספר שש זכירות ובספר רשימות ואגרות קהלות יעקב זכרון שאול (עמוד רעב - רעה), שהרחיבו בביאור כל השיטות בזה.

היום מתחילים את החלק השני של הפתיחה, בה מונה החפץ חיים את רשימת העשין עליהם עובר המספר לשון הרע. העשה הראשון שהוא מונה הוא, העשה של "זכור את אשר עשה ה' אלקיך למרים" - "שהזהירנו התורה הזה שנזכור תמיד העונש הגדול אשר עשה ה' יתברך לצדקת מרים הנביאה" וכו'.

בביאורים ומוספים שבמהדורת 'דרשו' מביאים כמה נידונים ופרטים חשובים בענין קיום מצוות עשה זו, ונביא בזאת את תמציתם של חלק מהדברים.

א. מדברי המג"א (סימן ס סק"ב) משמע, שיכול לקיים את הזכירה גם בלא הזכרת מעשה מרים במפורש, מכך שהביא את דברי האריז"ל שיכוין לקיים מצוה זו בברכה שלפני קר"ש, שבאומרו 'להודות לך' - יזכור שהפה לא נברא אלא להודות לה' ולא לדבר לשון הרע כמעשה מרים. ומשמע שמקיים את הזכירה על ידי כל דבר שמזכיר לו ענין זה. אמנם בחיד"א (בשו"ת יוסף אומץ סימן כג) כתב לדחות, שאין כוונת האריז"ל אלא שע"י אמירת 'להודות לך' יזכור שיש לומר בפיו מעשה מרים, ורק בכך מקיים את המצוה

ב. האם מקיים מצות הזכירה בלימוד הלכות לשון הרע? בספר

יארצייט הרה"ק רבי נחמן ב"ר שמחה מברסלב

מה עושים כשקשה לשמוח?

כתב רבי נחמן מברסלב:

בעניין השמחה צריך להכריח עצמו לשמח עצמו בכל מה שיוכל כדי לזכות לשמחה, ואם לפעמים דעתו מבולבלת ואינו יכול בשום אופן לשמח עצמו, אז עצתו שיעשה עצמו כאילו הוא שמח, ואף שבתחילה עדיין אין השמחה באמת בלב, אף על פי כן, על ידי שעושה עצמו כאילו הוא שמח, יזכה אחר כך באמת לשמחה.

(שיחות הר"ן אות עד)

אם יש זמן שקשה לנו לשמוח בו נשתדל להראות עצמנו כשמחים ועל ידי כך נזכה שלאחר מכן תכנס השמחה בלבנו באמת.